

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ, ЯК ЗАСІБ ЗАХИСТУ ПІДПРИЄМСТВА

Н.В. Бондарчук, д.держ.упр., професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

В сучасних умовах господарювання підприємство не може бути стовідсотково впевненим, що воно не опиниться у кризовому стані. Кризові періоди проходять будь-які підприємства, як вітчизняні так і іноземні. Саме тому розробка комплексу заходів щодо виведення підприємства із кризового становища є важливим етапом для продовження його діяльності. Антикризове управління - така система управління підприємством, яка має комплексний, системний характер [3]. Вона спрямована на запобігання або усунення несприятливих для бізнесу явищ за допомогою використання всього потенціалу сучасного менеджменту, розробки і реалізації на підприємстві спеціальної програми, яка має стратегічний характер і дозволяє усунути тимчасові труднощі, зберегти та покращити ринкові позиції за будь-яких обставин в основному за рахунок власних ресурсів.

Ефективна система антикризового управління повинна бути побудована на таких принципах:

- постійної готовності реагування;
- превентивних заходів;
- терміновості реагування;
- адекватності реагування;
- комплексності рішень, що приймаються;
- альтернативності дій;
- адаптивності управління;
- пріоритетності використання внутрішніх ресурсів;
- оптимальності зовнішньої санації;
- ефективності.

Для проведення антикризового управління на практиці можуть бути використані різні методи, які дозволяють з мінімальними витратами оцінити

можливі та існуючі ризики, визначити фінансовий стан, спрогнозувати майбутні тенденції розвитку. Умовно методи антикризового управління можна поїдлити на тактичні та стратегічні. Тактичні методи антикризового управління в першу чергу направлені на вирішення термінових питань щодо виходу із кризового стану. Застосування даних методів направлено на швидке покращення фінансових показників підприємства. Використання стратегічних методів направлено на реалізацію певної стратегії, яка направлена на реалізацію стратегічної програми у перспективі.

До виникнення кризового стану на підприємстві призводять наступні фактори:

- зовнішні фактори – незбалансована грошово-кредитна, бюджетна та податкова політика, конкуренція, нестабільність функціонування політико-правових інститутів;
- внутрішні фактори – помилки у виробничій, фінансовій та маркетинговій стратегії, нераціональне використання ресурсів, непрофесійний менеджмент, низький рівень корпоративної культури.

Серед методів антикризового управління слід виділити такі методи як: санацію, даунсайзинг, регуляризацію, реструктуризацію, контролінг, моіторинг. Окрім того в антикризовому управлінні можуть бути використано специфічні методи, до яких належать: бенчмаркінг, вартісний аналіз, аналіз точки безбитковості, АВС-аналіз, портфельний аналіз, SWOT-аналіз. Головним інструментом антикризового управління є стабілізаційна програма. До стабілізаційної програми входить комплекс заходів, які спрямовані на відновлення платоспроможності підприємства. Сутність стабілізаційної програми полягає у маневрі грошовими коштами для заповнення розриву між їх витрачанням та надходженням. Іншими словами маневрування грошовими коштами в кризових умовах дозволяють виявити можливі резерви з метою закриття кризової ями.

Отже, використання антикризового управління в сучасних умовах дає можливість враховувати фактори внутрішнього та зовнішнього середовища, діагностувати фінансовий стан підприємства, спрогнозувати можливість настання кризової ситуації та сформувані антикризову стратегію підприємства.

Література

1. Гринько Т. Стратегія як інструмент антикризового управління на підприємстві. Економіст. 2013. No 8. С.51-53
2. Науменко А.П., Гаврило Т.О. Антикризове управління підприємством URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ppei/2010_25/naumenko.pdf. (дата звернення 05.05.2021)
3. Шапурова О.О. Сутність, завдання та принципи антикризового управління. Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво: зб.наук.праць. – Запоріжжя, 2009. No 1 С. 228-232.